

به نام خداوند جان آفرین
حکیم سخن در زبان آفرین

شکر شکن شوند همه طوطیان هند
زین قند پارسی که به بنگاله می‌رود

فصلنامه فرهنگ و زبان و ادب فارسی

شماره ۳۲، زمستان ۱۳۸۴

تهیه و انتشار قند پارسی کوششی است
به قصد ارائه‌ی آرای استادان و
پژوهشگران هند و بعضاً ایران در
معرفی و نقد آثار نگاشته شده به زبان
فاخر فارسی از گذشته تا کنون و شرح
احوال ادیبان و فرهیختگان و دیگر
پدیدآورندگان این آثار، به ویژه در هند.

آراء و نظرهای مندرج در مقاله‌ها ضرورتاً بیانگر رأی و نظر رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نیست.
شورای نویسندگان در ویرایش مقالات آزاد است.
همه حقوق این فصلنامه محفوظ است و نقل و اقتباس مطالب آن با ذکر مأخذ آزاد است.

مرکز تحقیقات فارسی

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

دهلی‌نو

فصلنامه فرهنگ و زبان و ادب فارسی

شماره ۳۲، زمستان ۱۳۸۴

.....

صاحب امتیاز

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - دهلی نو

مدیر مسئول و سرپرستار: مرتضی شفیعی شکیب

ویراستار: شریف حسین قاسمی

مدیر اجرایی: عبدالله عطایی

شورای نویسندگان

پروفسور عبدالودود اظهر دهلوی، پروفسور شریف حسین قاسمی، پروفسور آذرمیدخت صفوی،

پروفسور بلقیس فاطمه حسینی، دکتر عزیزالدین عثمانی، دکتر ریحانه خاتون، عبدالله عطایی

مشاوران علمی

پروفسور نذیر احمد، پروفسور سید امیر حسن عابدی، دکتر سید محمد یونس جعفری، دکتر مهدی خواجه‌پیری،

دکتر ملک محمد فرخ‌زاد، دکتر سید اختر مهدی

خوشنویسی عنوان: کاوه اخوین

طراحی جلد: مجید احمدی و عایشه فوزیه

حروفچینی و صفحه‌آرایی: عبدالرحمن قریشی

چاپ و صحافی: آ.اس. تایپ‌ستر، چاندنی چوک، دهلی ۱۱۰۰۰۶

نشانی: شماره ۱۸، تیلک مارگ، دهلی نو ۱۱۰۰۰۱

تلفن: ۴-۲۳۳۸۳۲۳۲، دورنگار: ۲۳۳۸۷۵۴۷

E-mail: gandeparsi@icro.ir

Website: <http://newdelhi.icro.ir>

فهرست

۷	پروفسور سید امیر حسن عابدی	یک نسخه خطی پرارزش دیوان نظیری نیشابوری
۱۳	پروفسور شریف حسین قاسمی	عرفا و شعری چند از بلخ در هند
۲۳	دکتر سید احسن الظفر	میرزا هرگوپال تفته و غزل‌گویی او
۴۱	پروفسور عبدالقادر جعفری	بررسی شعر فارسی اکبر الله آبادی
۵۱	دکتر جمیل الرحمن	نگاهی به احوال و آثار ظفر خان احسن
۷۱	دکتر علیم اشرف خان	جنبه‌های ملی‌گرایی و اندیشه‌های تربیتی استاد خلیل‌الله خلیلی
۸۳	دکتر سیده خورشید فاطمه حسینی	سهم زنان صوفیه در گسترش اخوت جهانی
۹۵	احمد گلی و ابوالفضل مهدوی اقدم	آینه: مضمون‌سازترین عنصر شعر بیدل
۱۱۱	نصرت الله دین محمدی کرسفی	زبان و فرهنگ عامیانه در دیوان صائب
۱۲۳	مهشید میرفخرایی	تمثیل «پیل و خانه تاریک» و «خرد همه آگاه» در شعری به زبان خنتی
۱۳۵	دکتر سید حسن عباس	رسالة هداية السلطانیه
۱۴۳	دکتر غلام یحیی انجم و دکتر ملک محمد فرخ‌زاد	سر اکبر در مثنوی معنوی
۱۶۷	دکتر لیلا هاشمیان	صلح از دیدگاه مولوی
۱۷۳	دکتر حسین فقیهی	عطار در آینه عشق و عرفان
۱۸۱	پروفسور شمیم اختر	حزین و تصوف
۱۸۷	عبدالله عطایی	طنز سیاسی - اجتماعی در عصر انقلاب مشروطیت ایران
۱۹۷	محمد علی معلّم	دهلی خراسان است در چشمم
۲۰۵	علی جان بزرگی جهانی	در جستجوی لیلی
۲۰۷	پروفسور محمد ولی‌الحق انصاری	ای کوه دماوند
۲۰۹	دکتر محمد آصف نعیم صدیقی	شیوه‌ها و ابزارهای نو در آموزش زبان فارسی در هند